10.2.2022

HE 47/2022 vp – Osakeyhtiöiden, asunto-osakeyhtiöiden, osuuskuntien ja yhdistysten etäkokouksia ja muuta etäosallistumista koskevaksi sääntelyksi

Lainsäädäntöneuvos Jyrki Jauhiainen, oikeusministeriö

OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET

Valmistelu ja voimaantulo

- **OM:n Yhteisöllinen kansalaistoiminta –työryhmän mietintö 1/2021**, sisälsi ehdotuksen yhdistysten etäosallistumista ja etäkokouksia koskevaksi sääntelyksi
  - Etäosallistumisehdotuksia **kannatettiin lausuntokierroksella** https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163552).
- **OM:n Etäkokoukset-työryhmän mietintö 11/2021**, sisälsi etäosallistumisen helpottamisen etäkokousten sallimisen osakeyhtiöissä ja asunto-osakeyhtiöissä ja osuuskunnissa
  - Ehdotuksia kannatettiin lausuntokierroksella. Mietinnössä esitelty, eriävään mielipiteeseen (Pörssisäätiö) ja lausumiin (VM, WWF) perustunut pörssi- ja FN-yhtiöiden velvollisuus hybridikokousten järjestämiseen 10% vähemmistön vaatimuksesta ei saanut kannatusta (https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163907).
- **HE on valmisteltu työryhmien ehdotusten ja lausuntopalautteen perusteella virkatyönä** 1-3/2022. HE-luonnos on esitelty kummankin työryhmän ja Yhteisöllinen kansalaistoiminta –hankkeen seurantaryhmän jäsenille, joille on varattu mahdollisuus kirjallisiin kommentteihin (ei sisältöön vaikuttavaa palautetta).
- HE-luonnos annettiin 3/2022 tiedoksi myös Etäkokoukset-työryhmän kuulemille sidosryhmille ja kummastakin mietinnöstä lausunnon antaneille (ei pyydetty uusia lausuntoja).
- **Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto** 6.4.2022.
- **Ehdotetut lait on tarkoitus saattaa voimaan 1.7.2022**, kun näiden yhteisöjen etäkokouksia koskevan väliaikaisen lain voimassaolo on päättynyt 30.6.2022.

  Jos valiokuntien kannat ovat selvillä esimerkiksi kesäkuun alussa, kokousten saumatonta järjestämistä ja uusien lakien tarjoamien mahdollisuuksien välitöntä hyödyntämistä heinäkuussa edistäisi väliaikaisia lakeja vastaava siirtymäsäännös: ”*Tätä lakia sovelletaan sellaiseen kokoukseen, johon kutsu on toimitettu tämän lain mukaisena ja joka pidetään tämän lain voimassa ollessa*.”

Sitova etäosallistumisilmoitus

OYLE 5:7.3 §

Osakkeenomistajalla on oikeus osallistua yhtiökokoukseen vain 16 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla (=täysimääräiset oikeudet kokouspaikalla ja etänä osallistuvilla), jos hän on ilmoittanut osallistuvansa näin ja kutsussa on mainittu yhtiölle ilmoitettavan osallistumistavan sitovuudesta.

- Helpottaa kokousvalmisteluita (etukäteen tieto paikalla ja etänä osallistuvien määristä) ja kannustaa järjestämään täydet etäosallistujan oikeudet sisältävän hybridikokouksen.
- Pörssiyhtiön osakkaan asiamiehen ilmoitus ei rajoita osakkaan mahdollisten muiden asiamiesten osallistumisoikeutta.

***

Vastaavasti AOYL 6:7.3 §, OKL 5:7.4 § ja YhdL 25.2 § - Ehdotus TaV:lle: muutetaan YhdL 25 §:n otsikko kuulumaan seuraavasti: *Jäsenen ääni- ja osallistumisoikeus*.

Hybridikokous

OYLE 5:16.2 §

Hallitus voi päättää, että 1 momentissa tarkoitettuun yhtiökokoukseen (=perinteinen kokouspaikalla pidettävä kokous) saa osallistua myös siten, että osakkeenomistaja voi käyttää oikeuksiaan täysimääräisesti tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin.

- Valmistelussa oli esillä vaihtoehto, jossa pörssiyhtiö olisi velvollinen järjestämään hybridikokouksen 10%:n vaatimuksesta. Suuri osa lausunnonantajista vastusti, vähäinen kannatus

***

Vastaavasti AOYL 6:17.2 §, OKL 5:17.2 § ja YhdL 17.2 §. Lisäksi **vähintään 30 osakehuoneiston asunto-osakeyhtiössä 10%:n osakevähemmistö voi vaatia hybridikokousta** (=täysimääräinen etäosallistumismahdollisuus – AOYL 6.17a.1 §).

- Asunto-osakeyhtiöissä etäosallistumisvalmiuksissa suuria eroja, huoneiston arvo ja merkitys osakkaan päivittäisen elämän kannalta on merkittävä, taloudellisesti ja huoneiston käytön kannalta merkittävimmät päätökset tekee yhtiökokous. 30 huoneiston yhtiöissä aina ammatti-isännöitsijä, jolla valmiudet hybridikokouksen järjestämiseen.

Hybridikokouksen järjestämisvelvollisuus yj-muutoksella

OYLE 5:27.4 §

Hybridikokouksen järjestämisvelvollisuutta koskeva yj- tai sääntömuutos tavallisella enemmistöpäätöksellä

- Lisää etäosallistumismahdollisuuksia ja niiden ennakoitavuutta
- Koskee vain OYLE 5:16.2 §:n sisältöistä yj-muutosta
- Yj-määräyksen poistaminen tai rajoittaminen 2/3 määräenemmistöpäätöksellä

***

Vastaavasti AOYL 6:27.4 §, OKL 5:29.4 § ja YhdL 27.2 §. Lisäksi AOYL 6:17a.2 §: asunto-osakeyhtiöstä 10% omistavien osakkaiden vaatimuksesta hybridikokous.

Sallitaan etäkokous (ilman kokouspaikkaa) yhtiöjärjestyksen määräyksen perusteella

OYLE 5:16.3 §

Yhtiökokous voidaan hallituksen päätöksellä järjestää myös ilman kokouspaikkaa siten, että osakkeenomistajat käyttävät täysimääräisesti (5) luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätösvaltaansa ajantasaisesti tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla. Edellytyksenä on, että yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous on järjestettävä tai voidaan järjestää näin.

- Yhtiöjärjestyksen muutos 2/3 määräenemmistöpäätöksellä
- Pörssi- ja FN-yhtiö voi 2022 loppuun asti päättää yj-muutoksesta ennakkoäänestyksellä (väliaikaisen lain sallima yhtiökokous).

***

Vastaavasti AOYL 6:17.3 §, OKL 5:17.3 § ja YhdL 17.3 § (YhdL ¾ määrä-enemmistö). Lisäksi AOYL 6:17a.2 §: etäkokouksiin siirtyneessä yhtiössä 10% osakkeista omistavien vaatimuksesta hybridikokous (AOYL 6:17a.2 §).

Täysimääräistä yhtiökokousosallistumista täydentävä etäosallistumiskeinot

OYLE 5:16.4 §

Hallitus voi päättää, että yhtiökokoukseen saa osallistua 1-3 momentissa säädetyn (=perinteinen, hybridi- tai etäkokous) lisäksi postin taikka tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla ennen yhtiökokousta tai kokouksen aikana, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Tähän momenttiin perustuvaa osallistumisvaihtoehtoa käyttävien osakkeenomistajien oikeuksien käyttämistä voidaan rajoittaa, mutta vaihtoehdon käyttäjistä kokoukseen osallistuvina pidetään vain niitä, jotka voivat käyttää ainakin äänioikeuttaan ennen kokousta tai kokouksen aikana. Mahdollisesti ennakkoäänestyksen kohteena oleva päätösehdotus on otettava muuttamattomana päätöksenteon kohteeksi yhtiökokouksessa.

***

Vastaavasti OKL § 5:17.4 §, AOYL 6:17.4 § ja YhdL 17.4 §. Lisäksi OKL 5:17.7 §: osuuden/osakkeen omistavan ei-jäsenen osallistumisoikeuden voi rajoittaa näin.

- Ennakko-osallistaminen helpottaa kokouksen järjestämistä, ennakoitavuutta ja voi lisätä osallistumisaktiivisuutta.

Osallistumisoikeuden ja äänestyksen oikeellisuuden selvittäminen

OYEL 5:16.5 §

Lisäedellytyksenä 2 ja 3 momentissa tarkoitetun kokouksen (=hybridi- ja etäkokous) ja 4 momentissa tarkoitetun (täydentävän) osallistumismahdollisuuden järjestämiselle on, että osallistumisoikeus ja äänten laskennan oikeellisuus voidaan selvittää 1 momentissa tarkoitetussa (perinteisessä) yhtiökokouksessa noudatettaviin menettelyihin verrattavalla tavalla.

***

Vastaavasti AOYL 6:17.5 §, OKL 5:17.5 § ja YhdL 17.5 §.

Kokouskutsun sisältövaatimukset etäosallistumisen eri muodoissa

OYLE 5:16.6 §

Kokouskutsussa on mainittava etäosallistumismahdollisuudesta, sen käyttämisen edellytyksistä, osallistumisen teknisestä toteutuksesta, siihen liittyvistä osakkeenomistajan puhevallan käyttämisen mahdollisista rajoituksista sekä siinä noudatettavasta menettelystä.

***

Vastaavasti AOYL 6:17.6 §, OKL 5:17.6 § ja YhdL 24.2 §.

Esim. mikä verkkokokousohjelma, kokouslinkki, käyttäjätunnukset ja käyttöohjeet.

- Vastaa hyvää kokouskäytäntöä.

Yhtiökokouksen koolle kutsuminen – hallintoneuvoston toimivalta

OYLE 5:17.1 §

Hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle. Yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä, että hallintoneuvosto kutsuu yhtiökokouksen koolle. *Yhtiökokouksen koolle kutsumiseen oikeutettu hallintoneuvosto päättää myös [5 luvun] 16 §:n mukaisista kokoukseen osallistumistavoista, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä.*

***

Vastaavasti OKL 5:18.1 §.

Yhtiökokouksen keskeytys teknisen häiriön vuoksi

OYLE 5:24.3 §

Jos yhtiön [5 luvun] 16 §:n 2–4 (= etäosallistumisvaihtoehdot) momentissa tarkoitetun tietoliikenneyhteyden tai kokouksen järjestämiseen käyttämän muun teknisen apuvälineen toimintahäiriö voi vaikuttaa kokouksen päätösten pätevyyteen ja on syytä olettaa häiriön korjaamisen viivästyttävän kokousta olennaisesti, yhtiökokouksen puheenjohtaja voi päättää kokouksen keskeyttämisestä ja jatkamisesta kymmenen arkipäivän kuluessa kokouskutsun mukaisesta kokouksen aloitushetkestä. Edellytyksenä on, että keskeytys ja mahdollinen jatkamisen ajankohta ja osallistumiseen mahdollisesti tarvittava uusi tekninen toteutus saatetaan hyvissä ajoin ennen kokouksen jatkamista niiden osakkeenomistajien tietoon, joilla oli oikeus osallistua kokoukseen keskeytyshetkellä.

***

Vastaavasti AOYL 6:24.3 § ja OKL 5:26.3 §. Yhdistysten osalta keskeytys- ja jatkokokousmenettelyt perustuvat kokouskäytäntöön (ei yksityiskohtaista sääntelyä)

Kirjallisiin kysymyksiin vastaaminen kokouksen ulkopuolella

OYLE 5:25a.1 §

Jos osakkeenomistaja käyttää kyselyoikeuttaan [5 luvun] 16 §:n 4 momentin perusteella muuten kuin suullisesti yhtiökokouksen aikana (=kirjallinen kysymys ennen kokousta tai kokouksen aikana), hallitus voi vastata kysymykseen kokouksen jälkeen [5 luvun] 25 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla (=2 viikon kuluessa kokouksesta), jollei kokouskutsussa tai yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Yhtiökokous voi kuitenkin päättää, että kysymykseen on vastattava 25 §:n mukaisesti (=lähtökohtaisesti kokouksen aikana ennen päätöksentekoa).

***

Vastaavasti OKL 5: 27a.1 §.

- Alentaa kynnystä sallia kirjallisen puheoikeuden käyttäminen.

Kirjallisten puheenvuorojen moderointi

OYLE 5:25a.2 §

Jos osakkeenomistaja käyttää puheoikeuttaan [5 luvun] 16 §:n 4 momentin perusteella muuten kuin suullisesti yhtiökokouksen aikana, yhtiökokouksessa voidaan [5 luvun] 6 ja 25 §:n estämättä yhdistellä ja muokata tällaisia kysymyksiä ja muita puheenvuoroja ennen kuin ne ja vastaus saatetaan yhtiökokoukseen osallistuvien nähtäväksi tai kuultavaksi. Edellytyksenä on, että menettely on tarpeen yhtiökokouksen keston rajoittamiseksi kohtuullisella tavalla, menettely helpottaa kokouksen seuraamista, on omiaan turvaamaan kokouksen asianmukaisen kulun ja että se ei olennaisesti muuta puheenvuorojen sisältöä. Menettelyn periaatteista on päätettävä kokouksen alussa. Alkuperäiset muuten kuin kokouksen aikana suullisesti pidetyt puheenvuorot on säilytettävä vähintään vuosi yhtiökokouksesta.

***

Vastaavasti OKL 5:27a.2 §.

- Alentaa yhtiön/osuuskunnan kynnystä tarjota puheoikeutta esim. etäosallistumispalvelun chatin kautta.

Kiitos!

Jyrki Jauhiainen

Jyrki.jauhiainen@om.fi

OIKEUSMINISTERIÖ

www.oikeusministerio.fi

Facebook: facebook.com/oikeusministerio
Twitter: twitter.com/oikeusmin @oikeusmin

Käyntiosoite: Eteläesplanadi 10, Helsinki
Postiosoite: PL 25, 00023 Valtioneuvosto

Vaihde: 029 516 001

OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET